

JAARLIJKS CONGRES – VROEGSIGNALERING BIJ BABY'S

20 november 2019

Pullman Cocagne, Eindhoven

Steeds duidelijker wordt hoe belangrijk de eerste 1000 dagen van een mensenleven zijn. Baby's ontwikkelen zich razendsnel. Ouders moeten wennen aan het ouderschap. Kortom in de eerste periode van het leven gebeurt er van alles. Vaak gaat het goed, soms ook niet. Adequaat handelen in een pril stadium is dan van groot belang. De vijfde editie van het jaarlijkse Congres Vroegsignalering bij baby's slaat een brug tussen de nieuwste inzichten en het handelen in de praktijk van alledag.

Het Congres Vroegsignalering bij baby's passeren allerlei onderwerpen de revue. Zo is er aandacht voor de meest recente kennis over gehechtheid en post-partum depressie, het in kaart brengen en versterken van de ouder-kindinteractie in deze eerste periode en kwetsbare zwangeren en hun kinderen. De wijze van het gesprek voeren met ouders die lichamelijke klachten bij hun baby zien, wordt eveneens belicht. Verder is er aandacht voor het behandelen van baby's met regulatieproblemen en komen de leerpunten naar voren uit onderzoek rond prematuur geboren baby's.

Op het babycongres geven vooraanstaande experts uit wetenschap en praktijk hun antwoorden op deze en andere, soortgelijke vraagstukken. Doelgroep zijn alle professionals die met deze jonge doelgroep en hun ouders werken.

Doelgroep

Dit congres is bedoeld voor iedereen die met baby's en hun ouders werkt.

Leerdoelen

- Gehechtheid in de eerste 1000 dagen
- Omgaan met post partum depressie
- Ouder-babytherapie met behulp van Lausanne Picnic Game
- Voorkomen van babymishandeling
- Behandelen van baby's met regulatieproblemen
- Mindful omgaan met stress
- Gesprekstechnieken voor de ouder-kindinteractie
- Premature nazorg

Programma

09.15 uur Inloop en registratie

10.00 uur Opening van het congres door de dagvoorzitter Dr. Guido van de Luitgaarden

Plenaire bijdragen:

10.15 uur Prof. Dr. Hedwig van Bakel [Tilburg University] - Gehechtheid in de eerste 1000 dagen anno 2019

11.00 uur Anne-Marleen Meulink [Postpartum Steun] - Omgaan met post partum depressie

11.45 uur Koffiepauze

Deelsessies:

12.15 uur Eerste ronde deelsessies: keuze uit 1A of 1B

Deelsessie 1A Monique van Kuijk [Praktijk van Kuijk] - Ouder-babytherapie met behulp van Lausanne Picnic Game

Deelsessie 1B Dr. Merian Bouwmeester [NCJ] - Stevig Ouderschap: oog voor kind en ouder

13.15 uur Lunchbuffet

14.15 uur Tweede ronde deelsessies: keuze uit 2A of 2B

Deelsessie 2A Dr. Binu Singh [KU Leuven] - Behandelen van baby's met regulatieproblemen

Deelsessie 2B Drs. Eva Potharst [UVA Minds] - Mindfull omgaan met stress

15.15 uur Koffiepauze en wissel

15.45 uur Derde ronde deelsessies: keuze uit 3A of 3B

Deelsessie 3A Dr. Saskia Bakker [Gelre Apeldoorn] - Niets is wat het lijkt

Deelsessie 3B Dr. Sylvia van der Pal [TNO Child Health] Premature nazorg nader bekeken

16.45 uur Afsluiting en naborrel

Sprekers

Prof. Dr. Hedwig van Bakel

Bijdrage: Gehechtheid in de eerste 1000 dagen anno 2019

Hedwig is hoogleraar Infant Mental Health bij Tilburg University. Zij werkt als universitair hoofddocent en onderzoeker op de afdeling Ontwikkelingspsychologie. Ze houdt zich bezig met onderwijs en onderzoek naar de kwaliteit van de vroege ouder-kindinteractie, preventie en hulpverlening aan baby's en hun ouders. Ze is projectleider van verschillende onderzoeken op het gebied van vroegtijdige signalering en interventies bij risico-baby's en risico-gezinnen. Daarnaast is ze voorzitter van de Dutch Association for Infant Mental Health (DAIMH).

Hedwig opent de dag met een lezing over de ontwikkeling van gehechtheid in de eerste 1000 dagen. In de loop van de tijd is het denken over gehechtheid aangescherpt en genuanceerd. Wat weten we hierover vanuit de wetenschap anno 2019 en hoe is deze kennis te vertalen naar de dagelijkse praktijk van het werken met ouders en baby's?

Drs. Anne Marleen Meulink

Bijdrage: Omgaan met post partum depressie

Anne Marleen is counselor/adviseur bij haar eigen praktijk Postpartum Steun, auteur van het boek 'Postpartum depressie' en docent bij Babykennis (cursus over postpartum depressie voor kraamverzorgenden). Zij is gespecialiseerd in de begeleiding van vrouwen die psychische klachten ontwikkelen na een bevalling'.

Postpartum depressie is de meest voorkomende complicatie rond zwangerschap en bevalling. Maar liefst tien procent van de vrouwen voelt zich depressief of erg angstig na een bevalling. Dat is ontzettend verwarrend. De gevolgen kunnen groot zijn, zowel voor de jonge moeder zelf als voor de ontwikkeling van haar baby. Het is van groot belang dat deze moeders zich gehoord en gezien voelen en deskundige hulp krijgen. Wat kunnen professionals in de zorg rond moeder en kind betekenen voor deze vrouwen? Wat helpt wel en wat niet? En hoe kun je in deze moeilijke situatie bijdragen aan de hechting tussen de moeder en haar baby'tje? Deze lezing geeft inzicht in de oorzaken en gevolgen van deze problematiek, en praktische handvatten voor de dagelijkse praktijk.

Drs. Monique van Kuijk

Bijdrage: Ouder-babytherapie met behulp van Lausanne Picnic Game

Monique is onder meer klinisch psycholoog BIG, Cognitief Gedragstherapeut Supervisor, Supervisor bij de VKJP en IMH-specialist DAIMH. Zij werkt al lange tijd in eigen praktijk, de laatste tien jaar voornamelijk als ouder-baby/peuter psychotherapeut. Zij ziet met name vrouwen die een post partum depressie hebben samen met hun partner en hun baby. Vlak na de geboorte van een baby voelt soms één van de ouders zich buiten het gezin staan. Dit kan op termijn tot een scheiding leiden. Daarom is het betrekken van beide ouders in de therapie voor het hele gezin belangrijk. In haar bijdrage zal Monique vertellen over de Lausanne Picnic Game. Deze interventie, ontwikkeld aan de Universiteit van Geneve, wordt door Monique van Kuijk en Hedwig van Bakel in Nederland geïntroduceerd. De focus ligt niet alleen op de ouder-kindinteracties, maar ook om de gezinsrelaties van ouders bespreekbaar te maken. Monique zal de theoretische achtergrond en de methodiek achter de interventie uitleggen. Zij zal dit illustreren met beeldmateriaal.

Dr. Merian Bouwmeester

Bijdrage: Stevig Ouderschap: oog voor kind en ouder

Merian is van origine orthopedagoog met een specialisatie op ontwikkeling en beleid. Ze promoveerde op de preventie van opvoedingsproblematiek en kindermishandeling en werkte haar onderzoeksresultaten uit tot de JGZ-interventie Stevig Ouderschap. De afgelopen jaren werkte ze als beleidsmedewerker voor de GGD HM. Hier was zij verantwoordelijk voor diverse projecten rondom opvoedingsproblematiek en (preventie van) kindermishandeling, waaronder de Regionale AAnpak Kindermishandeling RAAK. Merian werkt sinds mei 2018 voor het NCJ. Ze houdt zich bezig met verschillende onderwerpen, waaronder Jeugd in Beeld (JIB), de Onderzoeksagenda en Stevig Ouderschap. Merian Bouwmeester zal in haar bijdrage ingaan op de achtergronden en de resultaten van de preventieve interventie Stevig Ouderschap die zij heeft ontwikkeld en onderzocht. Deze interventie biedt de Jeugdgezondheidszorg de mogelijkheid om gezinnen, die behoefte hebben aan extra ondersteuning, vroegtijdig vanaf de zwangerschap, betrouwbaar in beeld te brengen en te ondersteunen. Stevig Ouderschap geeft gezinnen met een minder makkelijke start zo een steuntje in de rug, uitgaande van het gegeven dat ouders die meer oog hebben voor het kind dat ze zelf geweest zijn ook meer oog kunnen hebben voor hun eigen kind en daardoor sensitiever opvoeders worden. Het doel van de interventie is het voorkómen van ernstige opvoedingsproblemen.

Dr. Binu Singh

Bijdrage: Behandelen van baby's met regulatieproblemen

Binu Singh is kinder- en jeugdpsychiater en psychotherapeut. Ze legt zich vooral toe op de ontwikkelings- en opvoedingsproblemen bij kinderen tussen 0 en 6 jaar en is de verantwoordelijke voor het zorgprogramma jonge kind binnen UPC KU Leuven. Daar verzorgt ze met anderen onder meer dagbehandeling voor baby's. Binu is voorzitter van WAIMH-Vlaanderen en werkt regelmatig mee aan informatieverlening rond de zorg voor jonge kinderen via media, lezingen en opleiding.

Binu zal vertellen over de werkwijze en achtergronden van behandelcentrum 'De kleine K' met betrekking tot baby's met regulatieproblematiek en hun ouders. De diagnose en zorg gebeuren multidisciplinair. Ouders worden actief bij de behandeling betrokken. De nadruk in haar lezing zal liggen op het klinische werk, maar daarnaast is er ook aandacht voor de onderliggende visie, theorie en methodes.

Dr. Eva Potharst

Bijdrage: Mindful omgaan met stress

Eva is GZ-psycholoog, mindful ouderschap-trainer, Infant Mental Health specialist, opleider en post-doc onderzoeker bij UvA minds, academisch behandelcentrum voor ouder en kind, en UvA minds You, academisch trainingscentrum.

De training 'Mindful met je baby' is ontwikkeld voor ouders die om welke reden dan ook last hebben van stress in het ouderschap. Eva gaat in op wat de indicaties zijn en wat de werkzame onderdelen en factoren van de training zijn. Daarnaast zal zij kort ingaan op wat er uit het onderzoek naar de effectiviteit van deze interventie naar voren komt. Tenslotte wordt dieper ingegaan op de kijkmeditatie met aandacht voor de baby, omdat deze goed te integreren is binnen andere ouder-kind behandelingen. Aan de hand van beeldmateriaal wordt een indruk gegeven van de uitvoering van de training.

Dr. Saskia Bakker

Bijdrage: Niets is wat het lijkt

Saskia is specialist kindergeneeskunde Gelre Apeldoorn.

Hoe kun je te weten komen, wat er echt aan de hand is, wanneer een ouder in de praktijk van de kinderarts of bij het consultatiebureau lichamelijke klachten bij het kind presenteert? Want het is zeker niet altijd wat het op het eerste gezicht lijkt. Saskia zal vertellen over enkele do's en don'ts, de meerwaarde van goede gesprekstechnieken bij het doorgronden wat er met een baby aan de hand kan zijn en daarbij oog hebben voor de ouder-kindinteractie. Hoe daarvoor de juiste woorden te vinden om de geuite klacht opnieuw te kunnen duiden is onderdeel van deze deelsessie. Saskia licht dit mede toe aan de hand van ervaringen uit haar praktijk als kinderarts.

Dr. Sylvia van der Pal

Bijdrage: Premature nazorg nader bekeken

Sylvia van der Pal heeft, na haar studie klinische- en gezondheidspsychologie, promotie-onderzoek gedaan naar ontwikkelingsgerichte zorg voor te vroeg geboren baby's. Sinds 2007 werkt zij bij TNO Child Health aan diverse geboortezorgprojecten. Zij is o.a. projectleider geweest van de JGZ-richtlijn vroeg/SGA-geboorte en coördineert het POPS-cohortonderzoek van Nederlandse volwassenen die in 1983 te vroeg (<32 weken) en/of met een laag geboortegewicht (<1500 gram) geboren zijn. Recent is het POPS-cohort aangesloten bij het EU-project RECAP-preterm, waar de krachten van twintig Europese vroeggeboorte-cohorten gebundeld worden.

Het POPS-cohortonderzoek heeft Nederlandse volwassenen, die in 1983 eerder dan 32 weken en/of met een geboortegewicht van minder dan 1500 gram, gevolgd van geboorte tot 35 jaar (www.tno.nl/pops). De resultaten zijn onder meer gebruikt om aanbevelingen te geven voor de nazorg van deze groep na geboorte in de JGZ-richtlijn voor vroeg/SGA-geboren kinderen. Het langjarige onderzoek levert een steeds vollediger beeld op van de gevolgen van vroeggeboorte en de implicaties hiervan op langere termijn. Sylvia geeft een overzicht van wat er tot nu toe bekend is en wat dit kan betekenen voor het verbeteren van de nazorg.

Dr. Guido van de Luitgaarden

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guido is opgeleid als sociaal-pedagogisch hulpverlener en werkte in die hoedanigheid onder meer in het sociaal-cultureel werk. Hij was gedurende 16 jaar als senior onderzoeker en docent werkzaam bij Zuyd Hogeschool, lectoraat Sociale Integratie. Guido promoveerde aan de University of Salford (VK) op een proefschrift over oordeels- en besluitvorming bij vermoedens van kindermishandeling. Sinds 2006 is hij verbonden aan het Euregionaal Congresburo en het Centrum voor Educatie en Supervisie. Daarnaast is hij echtgenoot en (pleeg)vader. Ook is hij voorzitter van de Raad van Toezicht van het Steunpunt Mantelzorg Zuid.